

สุภณิดา ปุสุรินทร์คำ: การพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความเป็นชุมชนนักปฏิบัติของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมใน
โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของกรุงเทพมหานคร (DEVELOPMENT OF AN
INFORMATION TECHNOLOGY AND COMMUNICATION KNOWLEDGE SHARING
MODEL USING A COLLABORATIVE LEARNING APPROACH FOR DEVELOPING
COMMUNITIES OF PRACTICE OF LAB SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS)
อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, อ.ที่ปรึกษาร่วม: รศ.ดร.วิชุดา รัตนเพียร, 547 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร สร้างรูปแบบการแบ่งปันความรู้ ศึกษาผลการใช้รูปแบบการแบ่งปันความรู้ และนำเสนอ
รูปแบบการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความ
เป็นชุมชนนักปฏิบัติของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของกรุงเทพมหานคร
การดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาความคิดเห็นของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการหนึ่งอำเภอ
หนึ่งโรงเรียนในฝันของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปฏิบัติการสอน อยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 350 คน
ขั้นที่ 2 สร้างรูปแบบการแบ่งปันความรู้ จากความคิดเห็นของครู และหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุมชนนักปฏิบัติ
และวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ขั้นที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการแบ่งปันความรู้ เครื่องมือที่ใช้ คือ รูปแบบการแบ่งปันความรู้
สื่อเว็บ แบบประเมินผลการปฐมนิเทศ แบบประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการ
แบ่งปันความรู้ แบบบันทึกพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ และการเรียนแบบร่วมมือบนเว็บ แบบประเมินความคิดเห็น
เกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงความสัมพันธ์ และความร่วมมือในการทำงานในขณะเข้าร่วมกิจกรรม แบบประเมินผลการ
ทำงานกลุ่ม และแบบบันทึกและประเมินกิจกรรมในรูปแบบการแบ่งปันความรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปฏิบัติการสอน
อยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 20 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ใช้เวลาดำเนินกิจกรรมเป็น
เวลา 10 สัปดาห์ และขั้นที่ 4 รับรองรูปแบบการแบ่งปันความรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ
วิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูที่เข้าฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่ได้นำความรู้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนครู
นักเรียนไม่สนใจทำแบบฝึกหัด/แบบทดสอบในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และครูต้องการสนทนากับเพื่อนครูผ่าน
อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เป็นทางการ
2. รูปแบบการแบ่งปันความรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) องค์ประกอบของรูปแบบการ
แบ่งปันความรู้ ประกอบด้วย ชุมชนนักปฏิบัติ การดำเนินกิจกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ และทรัพยากรสนับสนุน
การแบ่งปันความรู้ 2) ขั้นตอนการแบ่งปันความรู้ ประกอบด้วย การปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการ การดำเนินการจัด
กิจกรรมการแบ่งปันความรู้ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ และการประเมินผล และ 3) ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนิน
กิจกรรมการแบ่งปันความรู้ ประกอบด้วย ผลงานกลุ่ม และผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความเป็นชุมชนนักปฏิบัติของครู
3. ในภาพรวมของการประเมินตนเองเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความเป็นชุมชนนักปฏิบัติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะความเป็นชุมชน
นักปฏิบัติในระดับมาก

4684656227: MAJOR EDUCATIONAL COMMUNICATIONS AND TECHNOLOGY

KEY WORD: KNOWLEDGE SHARING/COLLABORATIVE LEARNING/COMMUNITIES OF PRACTICE/
LAB SCHOOL

SUPANIDA PUSURINKUM: DEVELOPMENT OF AN INFORMATION TECHNOLOGY AND
COMMUNICATION KNOWLEDGE SHARING MODEL USING A COLLABORATIVE
LEARNING APPROACH FOR DEVELOPING COMMUNITIES OF PRACTICE OF LAB
SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.
ONJAREE NATAKUATOONG, Ph.D. THESIS COADVISOR: ASSOC.PROF. VICHUDA
RATTANAPIAN, Ph.D. 547 pp.

The purposes of this research were to study the opinions of teachers concerning an Information Technology and Communication knowledge sharing, to develop an Information Technology and Communication Knowledge Sharing model, to tryout a model and to propose an Information Technology and Communication Knowledge Sharing model using a collaborative learning approach for developing communities of practice of lab school teachers in Bangkok Metropolis.

The research methodology consisted of four steps: Step 1: study teachers' opinions, problems and needs on an Information Technology and Communication in teaching by a questionnaire. The samples were 350 teachers teaching in lab schools in second semester of academic year 2005. Step 2: develop a Knowledge Sharing model from teachers' opinions and principles and theory of communities of practice and collaborative learning approach. Step 3: tryout the model with 20 teachers teaching in second semester of academic year 2006. They were divided into four groups with five members. Each group conducted knowledge sharing practice for 10 weeks. The research tools consisted of 1) Knowledge Sharing model 2) website 3) orientation evaluation form 4) workshop evaluation form 5) self evaluation form on knowledge sharing 6) knowledge sharing behavior check list 7) self evaluation form on group relation and collaboration in group process 8) group evaluation form and 9) check list and evaluation form on knowledge sharing. and Step 4: verifying of the model by five experts. The data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The samples agreed that training participants did not share their knowledge with peers, students were not interested in doing exercises, testing in CAI and teachers wanted informal Chat with peers via internet.
2. The model consisted of three main parts: 1) components of Knowledge Sharing model: communities of practice, activities process and ICT resources to support knowledge sharing. 2) knowledge sharing process: orientation, perform knowledge sharing activity using a collaborative learning approach and evaluation and 3) knowledge sharing activity output: work output and self evaluation in ICT knowledge sharing of communities of practice development.
3. The samples evaluated themselves toward Information Technology and Communication knowledge sharing using a collaborative learning approach for developing communities of practice in high level.